नविशंकयेत्शंकायत्तंनकुर्यात् ॥ ३० ॥ तदेवाह स्थानानीति निराकृताःस्वशत्रुभिःसहप्रीतिंकुर्वाणानन्यान्शत्रुत्वेनपश्यंतितदीयमित्रत्वेचनविश्वसंतीत्यर्थः ॥ ३१ ॥ विविधवृत्तानांअस्थिराणां स्थिरचित्तएवभवेदित्यर्थः ॥३२॥३३॥३४॥ वेगवतिपूरेसतिवप्रेतटेविवरणाद्विदारणाद्बाधइतियोजना ॥ ३५॥३६॥ निपुणंकुशलं आरभेत्पेष्टुमितिशेषः ॥३७॥षडंगिनीरथतुरगमातंगपदातिकोशवणि क्पथवती ॥३८॥प्रतिलोमतःशत्रोरपेक्षया विवृत्यप्रकटीभूय दस्यूनांदस्यून्॥३९॥उक्तमेवार्थंसंगृह्णाति नसामेति बलवतिशत्रौसामनप्रशस्यते किंतर्हिदंडोपनिषत् रहस्यदंडः नशत्रुर्विवृतःकार्यइत्यादिना प्रागुक्तरीत्याछलेनैवसनाशनीयइत्यर्थः अतएवशत्रुषुमार्दवंपार्यंतिकंनकार्यं नापियात्रिकंसदाकार्यं जयस्यानियतत्वात् यात्रायांहिसस्यानांघातः संकरक्रियाविषादिनाजलादीनांनाशनं भूयःपुनःपुनःप्र

प्रणिपातेनदानेनवाचामधुरयाब्रुवन् ॥ अमित्रमपिसेवेतनचजातुविशंकयेत् ॥ ३० ॥ स्थानानिशंकितानांचनित्यमेवविवर्जयेत् ॥ नचतेष्वाश्वसेद्राजाजा ग्रतीहनिराकृताः ॥ ३१ ॥ नह्यतोदुष्करंकर्मकिंचिदस्तिसुरोत्तम ॥ यथाविविधवृत्तानामैश्वर्यममराधिप ॥ ३२ ॥ तथाविविधवृत्तानामपिसंभवउच्यते ॥ यततेयोगमास्थायमित्रामित्रंविचारयेत् ॥ ३३ ॥ मृदुमप्यवमन्यंतेतीक्ष्णादुद्विजतेजनः ॥ मातीक्ष्णोमामृदुर्भूस्त्वंतीक्ष्णोभवमृदुर्भव ॥ ३४ ॥ यथावप्रेवेगव तिसर्वतःसंप्लुतोदके ॥ नित्यंविवरणाद्बाधस्तथाराज्यंप्रमाद्यतः ॥ ३५ ॥ नबहूनभियुंजीतयौगपद्येनशात्रवान् ॥ साम्नादानेनभेदेनदंडेनचपुरंदर ॥ ३६ ॥ एकै कमेषांनिष्पिष्यशिष्टेषुनिपुणंचरेत् ॥ नतुशक्तोपिमेधावीसर्वानेवारभेन्नृप ॥ ३७ ॥ यदास्यान्महतीसेनाहयनागरथाकुला ॥ पदातियंत्रबहुलाअनुरक्ताषडं गिनी ॥ ३८ ॥ यदाबहुविधांवृद्धिंमन्येतप्रतिलोमतः ॥ तदाविवृत्यप्रहरेद्दस्यूनामविचारयन् ॥ ३९ ॥ नसामदंडोपनिषत्प्रशस्यतेनमार्दवंशत्रुषुयात्रिकंसदा ॥ नसस्यघातोनचसंकरक्रियानचापिभूयःप्रकृतेर्विचारणा ॥ ४० ॥ मायाविभेदानुपसर्जनानितथैवपापंनयशःप्रयोगात् ॥ आप्तैर्मनुष्यैरुपचारयेतपुरेषुराष्ट्रे षुचसंप्रयुक्तान् ॥ ४१ ॥ पुरापिचैषामनुसृत्यभूमिपाःपुरेषुभोगानखिलान्जयंति ॥ पुरेषुनीतिंविहितांयथाविधिप्रयोजयंतोबलवृत्रसूदन ॥ ४२ ॥ प्रदायगू ढानिवसूनिराजन्प्रच्छिद्यभोगानवधायचस्वान् ॥ दुष्टान्स्वदोषैरितिकीर्तयित्वापुरेषुराष्ट्रेषुचयोजयंति ॥ ४३ ॥

कृतेःसप्तविधायाःविचारणा कथंदंडःकथंकोशःकथममात्यइत्यादिसंदेहश्चापतति तत्त्रयमपिनकार्यंहिंसामूलत्वात्चिंतावृद्धिकरत्वाच्च तस्मात्कपटपूर्वकोदंडएवश्रेयानित्यर्थः ॥ ४० ॥ एतदेवविवृणो ति मायेति मायाविभेदान्नानाविधाःमायाःप्रयुंजीत ततउपसर्जनानिपरस्परमितरेषांशत्रूणामुत्थापनादीनितत्तथैवशत्रुषुपापंकपटंचप्रयुंज्यात् कथंयशसःप्रयोगात् प्रयोगेहियशोननाशनीयंप्राक्फलोद यादयमनेनास्मासुअपकारश्चिंतितआसीदित्यकीर्तिंगूढमंत्रतयानकुर्यात् किंतर्हिकुर्यादतआह आप्तैरिति ॥४१॥ एषांएतान्शत्रून्पुरेषुतत्तत्स्थानेषुअनुसृत्यभोगांस्तदीयान्जयंति नीतिंपुरेषुस्वीयेषु ॥४२॥ अनुसरणमेवाह प्रदायेति एतेनममामात्याःदुष्टाःमांत्यक्त्वाराजांतरंप्रतिगताइतिलोकमुखात्कीर्तयित्वापरेषांपुरेषुराष्ट्रेषुचतान्योजयंति ॥ ४३ ॥

Digitized by Google